

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Hortulus Biblico-Moralis Et Asceticus

Pappus von Tratzberg, Franz

Ulm, 1725

Doctrina 4. Desumpta ex cap. 4. lib. Exodi, in quo describitur mira Versio Virgæ Moysis in colubrum, lepra manus, & querela de lingua balbutiente.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61252](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61252)

Seraphin mundavit labia Propheta non mundavit labia populi, ait præfatus Doctor. q. d. suffecisse: mundata fuisse sola labia Prophetæ, utpote quarum mundities tanquam à superiore deflueret in inferiores, tanquam à capite in membra, tanquam à fonte in flumen. Hinc pariter notat Bernardus in cantica: Solam Sponsam introductam esse in Cellaria, sed solam non exinde lætitiā hausisse, dum facer subnectat textus: Exultavimus, & letabimur memores uberum tuorum. Indicari videlicet per hæc verba: profectum Prælati esse totius pariter populi utilitatem, & id quod bonis actibus acquirat ipse, esse omnium subditorum. Audiantur formalia Bernardi Serm. 23. in cant. Sola introducta videor, sed soli non proderit, vestrum omnium est meus omnis profectus. Vide nunc Christiane superior, quomodo hætenus erga tibi subditos, tuoque regimini commissos te gesseris, quos oportebat instar Moysis ex Agypto vitiorum ad Chanaan virtutum educere zelo igneo, qualem in Moysse requirebat DEUS? ò quantis honorum actuum flammis lucerent illi, si tu præluxisses, qui modò toti frigent, vitis in te visis seducti? sicut exemplari unò apud typographos vitiatò, omnes libri juxta illud impressi prodeunt, eisdem erroribus infecti, ita unius superioris offendiculum, totius populi fit peccatum. Cancer marinus, cum prolem suam in littore vidisset, tam distortis gressibus incedentem, & hinc imperaret, ut rectà posthac incederet, audiit à prole: Pater precede, & mox sequetur filius: Ex fabula hac discite obliquos mali exempli in te notati incessus subditorum quoque à via virtutis aberrantium, aut in ea obliquè incedentium causam existisse; facti ergò pœnitens dic cum Moysse, Israëlitas alloquente v. 18. hujus cap. Ibinus viam trium dierum in solitudinem, ut immolemus Domino. O subditi! me præduce ineamus primò viam purgativam, pœnitendò de perpetratis hætenus peccatis; deinde ineundò viam illuminativam sectemur virtutes, & mediantibus istis pergamus ad unionem cum DEO, ut simus gratissima amoris victima.

Doctrina 4.

Desumpta ex cap. 4. lib. Exodi, in quo describitur mira Versio Virgæ Moysis in colubrum, lepra manus, & querela de lingua balbutiente.

N.81. Considera 1. **P**ER Virgam Moysis in colubrum versam, dari documentum superioribus, ad gubernandos alios destinatis, ut non

non tantum verbis, sed quantoque etiam verberibus regnent, utendo virga ad castigandos retragos, nisi velint, suam clementiam sibi verti in colubrum peccati, a quo afflati, aeternum aliquando cum subditis pereant. *Virga directionis Virga Regni tui.* Se, omnesque superiores adhortatur regius Vates Psal. 44. Virga autem debite non utitur, qui illam in terram projicit, non plectendo vitia. *Ecce! constitui te super gentes & regna,* apud Jeremiam cap. 1. Alloquitur superiores Deus. At quo alio fine? nisi: *ut evellas & destrues.* Sarculo opus est, ut ager rite colatur. Magistratui aut Praelaturae nemo praesidet dignè, qui Chirurgiae ignarus est, aut hujus officio non satisfacit. At quid Chirurgum facere oportet: nisi cauterium adhibere membris languidis? licet interim clamet, ejulet, obstrepet aegrotus. Quando superior cum Moysse *manum mittit in sinum,* impunitum relinquens peccatum subditis eandem nonnisi *lepra* peccati infectam retrahit, e contra si eam extendit in vindictam, discretò modo peragendam, audit Encomium illud Exodi 32. *Consecratis manus vestras hodie Domino.* Tale Encomium merebatur vir quidam, nobilis stemate, sed nobilior Justitià, is, ut refert discipulus in prompt. Litt. I. exemp. 38. gravi detentus morbo; cum in proxima camera audiret foemineum clamorem, quarebat ocius: quid rerum ageretur ibi? cumque intellexisset: nepotem ex sorore ejus natum, pudori cujusdam foeminae violentas inferre manus non erubuisse, advocatis ad se aliquot militibus imperat: in debitam tanti sceleris vindictam nepotem suum illico suspendant. Milites imperium avunculi indicant juveni, jubentque, si vitae suae consulere velit, aspectui cognati sui se illico subtrahat: reduces dein ad Judicem Herum fingunt: se mandatis morem gessisse. Juvenis elapsis aliquot diebus cognati iram eferuisse ratus: illum denuò adit, a quo blandè exceptus, jubetur lectum propius accedere, & ecce! aegrotus unò brachio collum stringens juvenis, alterà manu cultellum clanculo extractum gutturi tam fortiter infigit, ut mortuus ante lectum caderet struprator. ô si Christianus orbis plura tam exactae Justitiae cerneret etiamnum hodiè exempla, non fierent tot in domibus stupra, tot in Ecclesiis Sacrilegia! quae olim vindex Deus non tantum in subditis peccatoribus, sed etiam in superioribus, talia crimina non debite vindicantibus, aeternum puniet.

Considera 2. Quod Moyses jam aliquoties Deo locutus, nun- N. 82.
quam causatus sit balbutientis linguae imperitiam; Pharaoni verò
de

de mandato Dei locuturus conqueratur hunc defectum? siccinè promptior ei lingua ad colloquendum Deo Regi Regum, quàm homini? sed noverat Moyses Dei genium, cujus est opera potius, quàm verba spectare, præsertim in illis personis, quas destinavit regendis aliis: & hinc Summus Pontifex Sanctuarium ingressurus, non tantùm loquaces campanulas, sed etiam intexta mala punica jussus est ferre in vestitu suo: ut mandatò hòc monstraret Deus: se non solò Verborum & precum apparatu, sed vel maximè consortio malorum punitorum, piorum videlicet operum, recreari: eà de causa Moyses Deo factis potius, quàm verbis satisfactorius, debuit legem, quam verbò docuit, factò implere, proprium filium circumcidi procurans petrà acutissimà v. 24. hujus cap. *Psallite Domino in cithara & voce Psalmi*, admonet regius Propheta Psal. 97. hoc est: non solæ voces cantandò, sed & manus operandò laborent; *qui enim cantat, & operatur*, ait S. August. Serm. 222. de temp. *Psallit in psalterio & cithara*. Virgines factuæ exclusæ sunt à cœlestibus epulis, quia ostium linguâ, non verò manum pulsarunt, audite tantùm clamare: *Domine! Domine! aperi nobis*. Duo filii, qui per maternum os libellum supplicem Christo offerebant, hæc verba ferentem Matth. 20. *Dic, ut sedeant hi duo filii mei &c.* ocius responsò tulere: *Potestis bibere calicem, quem ego bibiturus sum?* primas nempe sedes, innuebat Christus, illis deberi, qui operibus, non tantùm verbis loquerentur. Mellissimus Doctor notat de Virgine ter benedicta, ad summum honoris apicem inter homines omnes electa, illam quatuor solùm vicibus locutam. Primò, quandò respondit Angelo per verbulum *fiat*. 2. Quandò salutaverat cognatam Elisabeth per cœleste illud canticum *Magnificat*. 3. Quandò filium dolenter quæsitum reperit in Templo: illum alloquens: *Fili quid fecisti nobis?* 4. Demum, quandò in Nuptiis penuriam vini conquesta est, dicens: *vinum non habent*. Sed quis facta ejus numeret? quis virtutes, singulis horis exercitas commemoret? Respublica Atheniensium Palladi magnificum structura Templum, duos adhibuit artifices: quorum alter multis verbis peritiam artemque suam commendaverat, asserens: vidisse se Romæ Templum Pantheon, Ephesi Templum Dianæ, Delphis Fanum Apollinis. Hoc opere Doricò, illud Corinthiaco, aliud & Phrygiò elaboratum, in tantam molem, in tot calceos quodlibet excrevisse, tot columnis tot basibus instructum. Auditus diu insulsus blatero, ut tandem jussus est: futuri Templi

Templi rude saltem Schediasma delineare, in mensura & proportione multum hallucinebatur. Alter dein, qui differentem hætenus tacitus audierat, paucis arreptò carbone rem omnem scitissimè delineavit, hoc unicum locutus: *Ego faciam, quod ille dixit.* ò Christiane Lector! jam à tenera juventute vocatus es in artificem, exstruendi illius Templi, de quo meminit Apostolus 1. Corinth. 3. dicens: *Templum enim Dei sanctum est, Quod estis vos.* Sed malè vereor: ne primum imitans artificem, linguà valeas non manu, multa differens de spiritali hoc ædificio, pauca in eo, aut nihil operatus. Quare ne aliquandò à Templo Gloriæ excludaris, incipe hodie adhuc: illud *facere*, quod Christus Magister Magistrorum dixit, iussitque fieri.

FASCICULUS XIV.

Doctrinarum Moralium & Asceticarum.

Doctrina I.

Desumpta ex cap. 5. lib. Exodi, in quo describitur Pharaonis durities & Tyrannis in populo laboribus oppresso &c.

Considera:

QUàm duram & servituti Ægyptiacæ non disparem N.83. servitutem agant homines, qui in res terrenas effusi Mundo inserviunt, de illis siquidem exclamat S. August. lib. Confess. c. 15. *Væ! anima audaci, que speravit, si à te recessisset, se aliquid melius habituram. Versa & reversa, & in terga & in latera & in ventrem, & dura sunt omnia.* Quæso: quid laboris impendunt pulchritudinis suæ aut augendæ aut conservandæ studiosæ mulieres? quantum sudant dignitatum terrenarum æstu accensi aulici? quàm acerbis cogitationibus diu noctuque fatigantur lucri avidissimi mercatores? de his & cæteris omnibus verissimè dixeris, quod dictum de Israëlitis, in servitute Ægyptiaca detentis v. 12. citati cap. *Dispersus est populus per totam terram Ægypti ad colligendas paleas.* Quid enim divitiæ, honores & voluptates Mundi hujus, nisi meræ paleæ, res videlicet le-

o

villi-